

Valtuustoaloite prosessin aloittamiseksi valtatie 9 linjauksen palauttamiseksi kaavassa Marjomäki-Onkamo tien nykyiselle linjaukselle

Kunnanvaltuusto 19.06.2023 § 57

Matti Kuittinen jätti valtuustoaloitteen, jossa aloitteella halutaan aloittaa prosessi minkä myötä valtatie 9 linjaus palautetaan kaavassa Marjomäki-Onkamo tien nykyiselle linjaukselle.

Aloitteen on Matti Kuittisen lisäksi allekirjoittanut 22 valtuutettua.

Valtuustoaloite kokonaisuudessaan on **pöytäkirjan liitteenä**.

Päätös

Kunnanvaltuusto ottaa aloitteen vastaan ja antaa sen edelleen kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Kunnanhallitus 14.08.2023 § 212

Asian valmistelija

hallintopäällikkö Heidi Pitkänen, heidi.pitkanen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4002

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa aloitteen edelleen ympäristölautakunnan valmisteltavaksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Merkitään, että kokouksessa pidettiin TAUKO tämän asian päätöksenteon jälkeen klo 15:47 – 16:00.

Ympäristölautakunta 19.09.2023 § 102

137/00.02.15/2023 [Valtuustoaloite prosessin aloittamiseksi valtatie 9 linjauksen palauttamiseksi kaavassa Marjomäki-Onkamo tien nykyiselle linjaukselle]

Ympäristölautakunta kiittää valtuustoaloitteesta. Aloitetta tiivistäen ja selventäen, valtuustoaloitteessa on esitetty valtatie-9 linjauksen muuttamista maakuntakaavassa, Kemien ja Onkamon osayleiskaavassa, ja uuden tiesuunnitelman laatimista ja hyväksyttämistä Liikenne- ja viestintävirastolla sekä Traficomilla, nykyiselle paikalle.

Lisäksi esitetään korjauksia tielinjauksen Niirala-Marjomäki sekä kiertoliittymiä Kiteentien ja nykyisen 9-tien risteykseen sekä Asemantien ja nykyisen 9-tien risteykseen. Perusteluina esityksessä on esitetty liikenneturvallisuuden parantaminen.

Kiertoliittymän perustamista Kiteentien ja nykyisen 9-tien risteykseen, on ollut käsitelty jo vuoden 2016 aikana, tielinjausta kaavoitettaessa. Ongelmaksi silloisissa keskusteluissa nousivat ulkomaisten rekkojen ongelmat talvikautena, lähdeittäessä kiihdyttämään kohti Kemien mäkeä. Sama ongelma on olemassa nykyisinkin tultaessa risteykseen Kiteentietä tai Teollisuustietä pitkin.

Uuden kiertoliittymän sijoittaminen 9-tien ja Asemantien risteysalueelle on tilajärjestelyjen osalta haastavaa. Niirala-Marjomäki välille on toivottavaa saada korjauksia tielinjaukseen. Alueella on sattunut tieltä ulosajoja sekä suhteellisen hinnakas ulkomaisen ajoneuvon aiheuttama öljyvuotovahinko. Rajaliikenne on vähentynyt merkittävästi, johtuen Venäjän aloittamasta hyökkäyssodasta Ukrainaan ja on liikenteen vähenemisen seurauksena todennäköisesti vähentänyt vaaratilanteita jonkin verran.

Maakuntakaavassa ja Kemien osayleiskaavassa esitetyn nykyisen tielinjauksen alustava suunnittelu ja selvitystyö on alkanut vuoden 2013 aikana. Osayleiskaavaprosessi on aloitettu vuoden 2016 alkupuolella ja kaava on saanut lainvoiman 2.8.2019. Kaavoitusprosessi on mahdollistanut kannanotot tielinjauksiin ja eri tielinjausvaihtoehdot ovat tulleet äänestyksen jälkeen valituksi. Maakuntakaavan ja osayleiskaavojen voimaantulon jälkeen tien yleissuunnittelu on saatettu loppuun. Tien toteutussuunnittelua ei ole aloitettu.

Tilannekuvamuutos maailmantilanteessa vaikuttaa näkökantaan tielinjauksen muutostarpeista. Kaavoituksen kannalta, aloitteessa esitetyt toimenpiteet tielinjauksen muuttamisesta yleissuunnittelun ja tielinjauksen hyväksyttämisen prosessin jälkeen ovat erittäin työllistäviä ja kustannusvastaavuudeltaan haastavia. Hyvin nopea reagointi muutoksiin ei ole välttämättä rationaalisin ratkaisutapa. Kannattanee edetä am. Väyläviraston mallin mukaisesti ja tehdä uudet ratkaisut sitten jos tilanne vakiintuu itänaapurin osalta toivotulla tavalla.

Väylävirasto:

Suunniteltu valtatie 9 osuus kulkee valtatieltä 6 Onkamosta Tohmajärven keskustan Kemien läpi Niiralaan ja se on 32 kilometriä pitkä. Osuus kuuluu Euroopan komission päättämään Suomen kattavaan liikenneverkkoon (TEN-T), joka tarkoittaa tärkeää liikenneverkkoa jäsenmaissa sekä alueellisella ja kansallisella tasolla. Valtatie 9 on osa Suomen tärkeintä päätieverkkoa Turusta Tampereen, Jyväskylän, Kuopion ja Joensuun kautta Niiralan raja-asemalle. Onkamon ja Niiralan välinen valtatieosuus on lisäksi tärkeä seudullisen ja paikallisen liikenteen väylä.

Valtatien 9 kehittämisen tavoitteena on turvata kansainvälisesti merkittävän liikenneväylän jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet huomioiden myös paikalliset tarpeet. Yleissuunnitelmaratkaisu on muodostettu tiiviissä yhteistyössä Tohmajärven kunnan ja muiden sidosryhmien sekä asukkaiden kanssa. Suunnittelussa on vastattu moniin rajaliikenteen ja asukkaiden tarpeisiin sekä sovitettu yhteen erilaisia intressejä niin liikenteen, ympäristön kuin ihmisten elinolojen kannalta. Yleissuunnittelun lähtökohtana on loppuvuodesta 2016 päättynyt ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) ja kunnan osayleiskaavaprosessit. Suunnitelmaratkaisua on tarkennettu yleissuunnitelmavaiheessa vaihtoehtotarkastelujen ja saadun palautteen perusteella.

Suunnitelmaratkaisu

Yleissuunnitelmassa on määritelty tien likimääräinen paikka, tilantarve ja suhde ympäröivään maankäyttöön sekä tekniset ja liikenteelliset perusratkaisut. Suunnittelun yleispiirteisyys merkitsee sitä, että esimerkiksi yksityistiejärjestelyt tarkentuvat ja vahvistuvat seuraavissa suunnitteluvaiheissa.

Valtatie parannetaan korkealuokkaiseksi päätieksi tarvittavine tie-, katu- ja liittymäjärjestelyineen. Ratkaisu sisältää uudet tielinjaukset Onkamossa, Kemien pohjoispuolella sekä Marjomäen ja Kaurilan välillä ja eritasoliittymän Onkamossa valtatielle 6. Tien suunniteltu nopeusrajoitus on 100 km/h lukuun ottamatta Onkamon eritasoliittymän aluetta. Osana yleissuunnitelmaa on esitetty toimenpiteet myös meluhaittojen torjumiseksi ja muiden ympäristövaikutusten lieventämiseksi.

Jatkotoimenpiteet

Yleissuunnitelma on maantielain mukaan käsiteltävä suunnitelma, jonka **Liikenne- ja viestintävirasto Traficom hyväksyy**. Hankkeen jatkosuunnittelun mahdollistavassa hyväksymispäätöksessä päätetään valtatie 9 parantamisen liikenteelliset ja tekniset periaateratkaisut. Niistä ei voi olennaisesti poiketa, kun laaditaan suunnitteluprosessin seuraavassa vaiheessa tiesuunnitelmaa.

Vaikka valtatiellä on jo nykyisinkin kehittämistarpeita, ei yleissuunnitelmassa esitettyä järeää parantamista kannata toteuttaa ilman voimakasta liikennemäärän kasvua. Hankkeen toteuttaminen ei ole Väyläviraston tai Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toteuttamishjelmissä.

Valtatie ratkaisun määrittämisen myötä voidaan seurata rajaliikenteen kehittymistä ja katsoa samalla tulevaisuuteen aluetta, maankäyttöä ja elinkeinoja kehittämisen (Vt 9 Onkamo-Niirala - Väylävirasto (vayla.fi)).

Asian valmistelija

tekninen johtaja Jorma Berg, jorma.berg@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4201

Esittelijä

tekninen johtaja Berg Jorma, jorma.berg@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4201

Päätösehdotus

Esittelijä tekee päätösesityksen kokouksessa keskustelujen jälkeen.

Käydyn keskustelun jälkeen **esittelijä teki kokouksessa seuraavan päätösehdotuksen:**

Ympäristölautakunta toteaa, että 1.8.2023 voimaan tulleen hallintosäännön 23 § kohdan 21 f mukaan kaavan laatimisesta päättää kunnanhallitus. Ympäristölautakunta esittää vastausehdotuksena valtuustoaloitteeseen kunnanhallitukselle ja edelleen -valtuustolle, ettei valtuustoaloitteen mukaista kaavamuutosprosessia lähdetä toteuttamaan kustannusvastaavuussyistä.

Päätös

Hyväksyttiin esittelijän kokouksessa tekemän päätösehdotuksen mukaisesti.
